

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет

П Л А Н И

семінарських занять зі спецкурсу “Моральна культура
спілкування та етикет” для студентів гуманітарних
факультетів

Львів - 2007

Семінарське заняття № I. Етикет в історії суспільства.

1. Етикет у Стародавньому світі.
2. Етикет доби Середньовіччя.
3. Етикетна культура епохи Відродження.
4. Еволюція ставлення до етикету в культурі Нового часу.

Теми рефератів

1. Трактат Б.Кастільоне “Придворний” як пам’ятка етикетної культури доби Відродження.
2. Придворний етикет “галантного століття” у Франції.
3. Етикетна культура вікторіанської епохи.

Література

- Фукс Э. Иллюстрированная история нравов. Эпоха Ренессанса. М., 1993.
- Фукс Э. Иллюстрированная история нравов. Галантный век. М., 1994.
- Фукс Э. Иллюстрированная история нравов. Буржуазный век. М., 1994.
- Стошкус К. Этикет в развитии общества //Этическая мысль: Научно-публицистические чтения. М.: Политиздат, 1998. С.240-257.
- Байбурин А.К., Топорков А.Л. У истоков этикета: Этнографические очерки. Ленинград, 1990.

Семінарське заняття № 2. Етика й етикет в контексті сучасної культури.

П л а н

1. Етикет як єдність культури моральної свідомості і поведінки.
2. Принципи етикету.
3. Форми етикету.
4. Загальнолюдське і національне в етикеті.

Теми рефератів

- Етикетні традиції української культури.
- Етика й етикет.

Література

- Мы живем среди людей: Кодекс поведения. М.: Политиздат, 1989.
- Проценко О.П. Модуси етикету: добро, краса, корисність. Харків: Основа, 1994.
- Вовк Х.К. Студії з української етнографії та антропології. К., 1995.
- Скуратівський В. Берегиня. К., 1987.
- Бугай Н.І. Український етикет. К.: Бібліотека українця, 2000.

Семінарське заняття № 3. Етикет зовнішнього вигляду людини.

П л а н

1. Тіло людини як соціокультурний феномен.
2. Людська тілесність в історії культури.
3. Тіло людини як інструмент спілкування.
4. Культура тіла в сучасну епоху.

Теми рефератів

- Сучасна мода як “театр людського тіла”.
- Фізична культура у формуванні тілесного образу сучасної людини.

Література

- Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта. М., 1983.
- Быховская И.М. Человеческая телесность в социокультурном измерении. М., 1993.
- Телесность человека: междисциплинарное исследование. М., 1991.
- Мосс М. Техника тела //Человек. 1993. № 2.

Семінарське заняття № 4. Етикет в сфері одягу.

П л а н

1. Утилітарні і соціальні функції одягу.
2. Мода й індивідуальний стиль в одязі.
3. Види одягу.
4. Поняття ансамблю.

Теми рефератів

- Революція в моді, здійснена Коко Шанель.
- Moda у Львові.
- Образ ідеальної жінки в творчості видатних модельєрів сучасності.
- Що означає бути гарно одягненим чоловіком?
- Типові помилки в манері одягатися.
- Останні віяння молодіжної моди.

Література

- Вандербильт Э. Этикет. В 2-х кн. М.: АО «Аваль», 1996.
- Гейзінга Й. Homo Ludens. К., 1993.
- Шубин Г.Г. Moda и эстетическая культура. М.: Знание, 1987.
- Орлова Л. Азбука моды. М.: Просвещение, 1989.

Семінарське заняття № 5. “Хороші манери” і культура спілкування.

П л а н

1. Ритуал знайомства.
2. Мистецтво ведення бесіди.
3. Етикет спілкування між чоловіком і жінкою.
4. Етикет спілкування господарів і гостей.

Теми рефератів

- Гендерний аспект етикетної культури.
- Сучасні технічні засоби в міжлюдському спілкуванні: морально-етичний аспект.

Література

- Энциклопедия этикета. М., 2001.
- Бугай Н. Український етикет. К., 2000.
- Вандербильт Э. Этикет. В 2-х кн. М., 1996.
- Гомілко О. Відмова від тіла: метафізична помилка сучасного фемінізму //Філософська думка. 2001. № 1.1. С.91-100.

Семінарське заняття № 6. Мовленнєвий етикет.

П л а н

1. Мовна культура і етикет.
2. Мовленнєвий етикет у типових ситуаціях спілкування.
3. Антиетикет мовного спілкування.

Теми рефератів

- Особливості українського мовленнєвого етикету.
- Молодіжна субкультура і проблеми мовленнєвого етикету.
- Інвективи у сучасному молодіжному середовищі.
- Суржик і мовленнєвий етикет.
- Науково-технічний прогрес і проблема мовної культури.
- Глобалізація та її наслідки для культури мовного спілкування.

Література

- Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів, 2001.
- Культура української мови: Довідник /За ред. В.М.Русанівського. К.: Либідь, 1990.
- Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет //Народознавство. 1997. № 38.
- Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. К., 1991.

Семінарське заняття № 7. Культура поведінки за столом.

П л а н

1. Їжа як елемент культурного буття людини.
2. Культура споживання страв і напоїв.
3. Ритуал споживання їжі в сімейному й офіційному житті.

Теми рефератів

- Українська кухня і застілья.
- Сучасний дизайн в оформленні стола.
- Їжа і міжлюдське спілкування.

Література

- Вандербильт Э. В 2-х кн. М., 1996.
- Бугай Н. Український етикет. К., 2000.
- Энциклопедия этикета. М., 2001.

Семінарське заняття № 8. Етикет ділового спілкування.

П л а н

1. Етикет спілкування відвідувача і службовця в державних і громадських установах.
2. Морально-етичний аспект спілкування співробітників.
3. Етикет у діловому партнерстві.

Теми рефератів

- Етикет службовця державної установи.
- Приватне і службове у ділових стосунках.
- Ділова жінка в дзеркалі етикету.

Завдання для практикуму:

- Скласти культурну програму перебування у Львові делегації ділових партнерів.

Література

- Ягодинский В.Н. Как себя вести. М.: Знание, 1991.
- Матвеев В., Панов А. В мире вежливости. М., 1996.
- Смолка К. Правила хорошего тона. М., 1991.
- Мы живем среди людей: Кодекс поведения. М., 1989.
- Энциклопедия этикета. М., 2001.

Семінарське заняття № 9. Етикет міжнаціонального та міжконфесійного спілкування

П л а н

1. Міжнаціональна комунікація в історії культури.
2. Формування нових морально-етичних засад міжнаціонального спілкування в сучасному світі.

3. Морально-етичні принципи міжконфесійного спілкування.

Теми рефератів

- Проблеми міжнаціонального і міжконфесійного спілкування в праці А.Бергсона “Два джерела моралі і релігії”.
- Традиції міжнаціонального спілкування в українській культурі.
- Національна палітра Львова.
- Святіший Отець Іван-Павло II про засади міжконфесійних стосунків в сучасному світі.

Література

- Чебоксаров Н.Н., Чебоксарова И.А. Народы, расы, культуры. М., 1985.
- Этнокультурные процессы в национально-смешанной среде/Под ред. И.С.Гурвича. М., 1989.
- Арутюнов С.А. Народы и культуры. М., 1989.
- Скуратівський В. Берегиня. К., 1987.
- Культура і побут населення України. К., 1991.
- Энциклопедия этикета. М., 2001.

Контрольні питання

1. Зародження етикету.
2. Етикет в історії суспільства.
3. Особливості етикетної культури сучасної епохи.
4. Етикет як єдність культури моральної свідомості і поведінки.
5. Принципи етикету.
6. Функціональні форми етикету.
7. Етнічні форми етикету.
8. Форми виразу етикетних норм.
9. Тіло людини як соціокультурний феномен.
10. Тіло як інструмент спілкування.
11. Образ «людини тілесної в сучасній культурі».
12. Одяг як артефакт культури.
13. Функції одягу.
14. Мода й індивідуальний стиль в одязі.
15. Види одягу та їх функціональне застосування.

16. Одяг і аксесуари.
17. Ритуал знайомства.
18. Мистецтво ведення бесіди.
19. Етикет спілкування чоловіка і жінки.
20. Етикет спілкування господарів і гостей.
21. Їжа як елемент культурного буття людини.
22. Культура споживання перших і других страв.
23. Культура споживання напоїв.
24. Культура споживання їжі на офіційних прийомах.
25. Етикет поведінки у державних і громадських установах.
26. Етикет спілкування у виробничому колективі.
27. Етикет спілкування ділових партнерів.
28. Морально-етичні засади міжнаціонального спілкування.
29. Культура міжконфесійного спілкування.
30. Традиції міжнаціонального і міжконфесійного спілкування в Україні.